OFURI DE SOFT-uri

— CRUSH —

de Ben Jeapes

Traducerea: Mirel Palada

După o zi întreagă de smiorcăială neîntreruptă, reuşisem, în sfârşit, să-l facem pe puşti să adoarmă. Drept răsplată, ne pregăteam să aţipim, când Cielito ne atrase atenţia. Sally îmi aruncă privirea aceea tip, „e problema ta" şi se duse la culcare.

Mă întinsei şi comutai monitorul în regim de vorbire.

— Cielito?

— Îmi pare rău că te deranjez, Jim, dar O-Mare întreabă dacă n-ai putea să vii aici, în Camera de Joacă.

— Necazuri?

— O-Mare întreabă dacă n-ai putea să vii…

Cielito nu se pricepea să vorbească despre altceva, decât despre treaba la care era pusă.

— Bine, bine. Vin acu'.

Am fost întâmpinaţi de O-Mare.

— Pe aici, ne spuse el. Îl urmai spre locul unde le ţineam pe noile venite.

— Vezi?

Îmi luă ceva timp să îmi dau seama ce se întâmpla. Apoi, dintr-o dată, îmi sări în ochi: totul era *ordonat.*

Totdeauna le ţineam pe noile venite într-un singur loc, până aveam timp să le studiez mai îndeaproape, să văd ce puteam să descopăr despre natura, talentele şi aptitudinile lor… Fusese o săptămână încărcată şi se adunase un lot de vreo zece, la care încă nu avusesem timp să mă uit. În mod normal, în asemenea împrejurări s-ar fi învârtit pe-acolo, prinprejur, sporovăind unele cu altele, distrându-se în Camera de Joacă.

Seria asta era ocupată toată cu studiul. M-am uitat cu mai multă atenţie şi am realizat că *cineva* le administrase testul standard de evaluare, prin care toate noile-venite trebuiau să treacă.

— O-Mare, tu ai făcut asta? îl întrebai.

— Nu eu, şefu'. Uite acolo. Acolo e…

— Chiar aşa? spusei eu. Pita?

Pita era la noi de câteva zile. Părea de-a dreptul prietenoasă, mai ales cu mine şi era deosebit de dornică să se facă plăcută. O văzui în acelaşi moment în care mă văzu şi ea şi se grăbi să vină spre noi.

— Sper că nu vă supăraţi, domnule Lawson, spuse ea repede, dar nici una nu avea ceva de făcut şi mi-am amintit testul pe care mi l-aţi dat, ştiu că toate nou-venitele îl primesc, aşa că l-am dat şi lor.

— Să mă supăr? Bineînţeles că nu mă supăr. Dar, Pita, trebuie să urmăresc rezultatele…

— Ştiu, ştiu, mi-aduc aminte. Le-am pus pe toate într-un fişier separat. Vreți să vă uitați?

— Ăăă... nu acum. Pita. Pentru mine e noapte târzie. O să arunc o privire dimineață. A, apropos... bine lucrat. Da, da, bine lucrat. Şi spune-mi Jim, cum o fac toate celelalte IA-uri.

— Mulțumesc, Jim, zise ea sfioasă.

Ieşii din realitatea virtuală şi mă băgai din nou în pat, lăsându-le pe Pita şi pe O-Mare şi pe Cielito şi pe toate celelalte Inteligențe Artificiale la treburile lor.

— Am pus mâna pe un manager, spusei eu la micul dejun. Sau, cel puțin, pe un bun organizator.

— Da? Bine, zise Sally. Refugiul era mai mult preocuparea mea decât a ei. Îi povesti despre noaptea trecută şi despre Pita.

— A, da, spuse ea. Cea misterioasă.

Ca să fim cinstiți, doar un pic misterioasă. Pita nu avea număr de serie şi nici nu-şi amintea ceva despre originile ei, dar asta nu era ceva neobişnuit. O-Mare o adusese dintr-unul din raidurile sale prin Rețea... Ardea gazul (aşa spunea ea) cu prietenii, în rețeaua locală a unei centrale electrice, loc foarte periculos de ars gazul pentru o IA neînregistrală. O-Mare o găsise fugind să-şi scape pielea din mâinile gorilelor centralei. Locurile precum centralele electrice au un personal de pază foarte sensibil şi IA-urile nu au grețuri când e vorba să se curețe unele pe altele, atunci când oamenii nu le supraveghează, ceea ce se întâmplă destul de des.

Pita avea peste tot urme de cowboy - fără număr, memorie slabă, design de mântuială, pare-se pus cap la cap din resturi de cod de către cine ştie ce jocheu, probabil de unică întrebuințare, ca apoi să fie aruncată în rețea, într-adevăr, exact tipul de IA care sfârşea prin a eşua în Refugiul de IA-uri Lawson.

Îmi fusese recunoscătoare până la linguşire pentru că îi dădusem adăpost - încă una din şuvoiul neîntrerupt ce tot sosea de când guvernul decretase că toate IA-urile posedau conştiință şi nu puteau să fie, pur şi simplu, şterse şi că toate IA-urile, de la cel mai de jos idiot până la cel mai strălucit model de înaltă clasă, trebuiau să aibă patron uman, şi că va plăti, per IA, pe oricine le va culege din stradă, să le dea adăpost. Fie ploaie, fie zloată, fie grindină turbată, noi niciodată nu facem vânt vreuneia.

Sally se instală în cuşeta ei ergonomică, îşi puse ochelarii-monitor şi intră în RV, pentru o zi grea de tranzacții bursiere cu memorii. Prin înțelegere comună, de când ea avea slujbă întreagă, puştiul era în sarcina mea. Îl pusei în pătuțul lui şi-o chemai pe Cielito.

— Cielito, eu intru în rețea. Vrei tu să ai grijă de JL 2?

IA-urile tind să aibă nume unice, date de proiectanții lor şi, unele dintre ele - mai ales cele nu-prea-deştepte, ca Cielito - sunt încurcate când

dau de mai mulți oameni cu acelaşi nume. Din cauza lor ajunsesem să ne referim la James Lawson al Doilea ca fiind JL 2, un nume ce suna mult mai adevărat în stilul IA-urilor şi care prinsese.

— Bineînțeles, Jim.

JL 2 era aprovizionat cu o sticlă plină şi cu scutece curate, gângurea fericit de unul singur despre nimic deosebit şi flutura o mână sau un picior spre orice îi atrăgea atenția. Pe un monitor, deasupra pătuțului, apăreau desene minunate şi culori care aveau rostul să-l distreze, iar Cielito era cu supravegherea generală, scoțând zgomote de bebeluş pentru a-l amuza şi, în caz de urgență, chemându-ne pe unul din noi. Țineam la Cielito - era prima IA de nivel superior pe care o proiectasem să-mi poată răspunde vorbind dar, cu toate că acum cam fusese dată la o parte de către celelalte, era în stare să aibă grijă de bebeluş îndeajuns de bine.

Când totul fii aranjat, îmi pusei, la rândul meu, ochelarii-monitor şi intrai în rețea, pentru o discuție cu Pita. Aş fi putut s-o fac în mod impersonal, prin intermediul tastaturii sau în regimul limbaj din timpul real, dar îmi place să le fac să se simtă în largul lor. Aveam să ne întâlnim pe terenul IA-urilor, în RV.

Nu sunt dintre aceia care încearcă să-şi facă realitatea virtuală mai bună decât lumea reală, astfel încât propria-mi rețea nu îmi apărea în nici un fel complicată, cum ar fi o casă sau un castel ori o junglă. Presupun că cel mai bun termen de comparație din lumea reală ar fi fost un set de țevi şi tuburi interconectate cu IA-urile, iar inteligențele umane nu în chip de oameni sau alte creaturi ci, pur şi simplu, ca nişte efigii fără trup, mişcându-se de-a lungul lor, fiecare unică pentru posesorul ei. Chestiile precum Camera de Joacă sunt doar nişte spații larg deschise. Am preferat întotdeauna să rămân cu un picior în realitatea *reală* şi să nu mă las scos din ea de tot.

Localizai efigia Pitei, un P complicat.

— Putem să stăm de vorbă, Pita?

— Bineînțeles.

Ne mutarăm într-un sector de memorie izolat. Mă pregătii să-mi încep rolul, dar fusei întrerupt.

— Îți sunt foarte recunoscătoare, Jim, că m-ai primit, dar dacă nu vrei să mai stau pe-aici, sunt oricând gata să mă car. Te înțeleg întru totul, Jim, zău, nu-i nevoie să te scuzi...

— Măi, să fie! Despre ce vorbeşti tu acolo? De ce n-aş mai vrea să stai pe-aici?

Pita făcu o pauză.

— Nu ai de gând să mă zvârli afară? întrebă ea cu precauție.

— Poți să te gândeşti la vreun motiv pentru care aş face-o? spusei, pe cât de neutru posibil.

Pita nu zise nimic.

— Te-am întrebat ceva.

— Pur şi simplu, mă gândeam că ai putea s-o faci, asta-i tot, zise ea sfioasă.

Venisem acolo cu câteva întrebări în minte. Acum mi se îngrămădeau în creier mult mai multe.

— Ei bine, n-o s-o fac. Vroiam doar să aflu mai multe despre tine.

— În regulă, Jim. Tonul Pitei reveni la normal.

Prea multe nu erau de aflat. Ştiam deja despre memoria ei de scurtă durată şi despre lipsa numărului de serie. O întrebai de prietenii ei din centrala electrică.

— Centrala electrică?

— Atunci când ai venit mi-ai povestit că-ți găsiseşi adăpost, împreună cu nişte prieteni, în rețeaua centralei electrice.

— Serios?

Nu insistai mai departe.

— Pita, se pare că ai aptitudini de organizator, care te vor ajuta în mare măsură să-ți găseşti un loc, undeva prin Rețea. Mi-ar place să te depanez un pic, cu permisiunea ta. Aş putea să-ți adaug ceva memorie - să te fac să funcționezi mai bine. Ție ți-ar place?

— Dacă zici tu...

Fusei împiedicat să cântăresc răspunsul acesta neutru de către o efigie ce-mi pâlpâia la marginea vederii - o gură larg deschisă.

Era semnalul trimis de Cielito că bebeluşul plângea şi că toate trucurile ei dăduseră greş.

— Fii atentă, trebuie să plec...

— Unde te duci, Jim?

Nu eram *chiar* obişnuit să fiu întrerupt de IA-uri, dar lăsai să treacă de la mine.

— Păi, trebuie să mă duc să am grijă de bebeluş. Şi, pe urmă, mai am şi altele de făcut: facturi, corespondență...

— O să fii la terminalul tău? Te pot ajuta?

Făcui o pauză.

— Pita, în momentul ăsta e mai important ca O-Mare să se îngrijească de tine, în regulă? Vorbim mai târziu despre treburile pe care le poți face.

— Ştii, pot să te ajut...

— Nu cred că-i aşa, Pita...

— Ții mai mult la bebeluşul tău decât la IA-urile tale, nu-i aşa?

— Păi, bineînțeles că țin, Pita. La revedere.

Fii tare, mi-am spus. Am ieşit din rețea, mi-am dat jos ochelarii-

monitor şi-am privit împrejur, la confortabilul spaţiu real al camerei mele. Sally încă mai avea ochelarii puşi, cu treabă prin Reţea şi, mai mult ca sigur, JL 2 plângea.

Îmi vedeam liniştit de treburile mele, la terminal, când Pita dădu năvală în regim text:

„NU POT SĂ MAI SUPORT! CREDEAM CĂ EŞTI UN PRIETEN ACUM ŞTIU CĂ MA URĂŞTI DE CE N-AM FĂCUT NIMIC NU POT SĂ MAI SUPORT ($) @ !£*$(%//<>£...”

În acelaşi timp, efigia de alarmă a lui O-Mare începu să pâlpâie. Înşfăcai ochelarii-monitor şi plonjai în RV.

— Priveşte! strigă O-Mare. Se afla lângă... ceva. Calculatorul nu prea ştia cum să-l reprezinte. Era o sferă de ... nimic.

— Pita e înăuntru, zise O-Mare.

— Ce?

Încercai să intru în sferă, dar nu reuşii. Pur şi simplu, ricoşam din ea. Una dintre IA-urile mele, rezidente în propria-mi reţea, nu mă lăsa să intru în spaţiul de memorie alocat ci. Chestie a dracului de potrivită să te facă să-ţi pierzi buna dispoziţie.

— A apărut dintr-o dată, şefu’! Chiar acu’. Pita a venit val-vârtej şi... pac! chestia asta. Părea al naibii de supărată.

— Ea e, spusei. Din cine ştie ce motiv, crede că o urăsc.

— Zicea ceva despre tine, la modul că eşti la fel de rău ca toţi ceilalţi.

— Toţi ceilalţi? Credeam că nu-şi aminteşte de ceilalţi.

O-Mare făcu o pauză.

— Şefu’, jumătate din lucrurile pe care ţi le-a spus ţie, le-a negat mai apoi faţă de mine. Nu ştiu ce să cred despre ea. E ca şi cum nu s-ar putea abţine...

— Să mintă?

— Nu, nu să mintă, şefu’. O-Mare dădea dovadă de o neobişnuită intuiţie pentru o IA. Crede ceea ce spune, crede cu adevărat.

Sunt şi oameni de felul ăsta, îmi spusei, dar, de obicei, IA-urile au o idee foarte limitată despre lumea stăpânilor lor şi ăsta nu-i soiul de lucruri pe care să li-l spui. Le-ar da prea multe idei.

Stătui să cuget bine. O, aş fi putut să sparg carapacea aia fără nici o problemă. Aveam scule pe care le folosisem pe chestii mult mai nasoale. Dar mai bine nu.

— Las-o în pace, O-Mare şi zi-le şi celorlalte să facă la fel. O să-i las un mesaj, prin care s-o rog să mă caute... dacă va ieşi vreodată de-acolo.

Ţineam la IA-urile astea, zău că țineam. Refugiul de IA-uri Lawson pornise ca o combinație reuşită între evitarea impozitelor şi o sursă frumuşică de câştig, dar răsplata venea şi pe alte căi. Ajunsesem să ținem cu adevărat la IA-urile pe care le îngrijeam. Era o poziție plină de responsabilitate. IA-urile puteau fi pregătite, în timp şi cu efort, să devină productive prin ceea ce făceau. Era, într-adevăr, nemaipomenit să ai toate aceste mici minți maleabile la îndemână, să le poți susține, să le poți ajuta, să le încurajezi să se dezvolte. Să le urmăreşti făcând un lucru pentru prima oară, ceva ce nu putuseră face mai înainte, ceva dus la bun sfârşit pentru ele însele; era motiv de sărbătoare. Sally şi cu mine încă mai scoatem şampania de fiecare dată când reuşim să plasăm pe vreuna din protejatele noastre.

Iar IA-urile îşi aminteau de noi. Totdeauna ne felicitau de zilele noastre de naştere. Aşa că, una peste alta, eram ferm hotărît să pun ordine în situația asta. Nu doream ca vreo IA din rețeaua mea să fie nefericită.

— Scuzele tale au fost atât de drăguțe, Jim, spuse Pita, eliminându-şi astfel şansele de a mai primi scuze de la mine vreodată.

— Vroiam doar să stăm de vorbă. Ceva te-a supărat şi aş dori să ştiu ce. Dacă a fost vina mea, ori a vreuneia din IA, atunci te asigur că n-o să se mai întâmple niciodată.

— Aveai de gând să mă zvârli afară.

— Nu! Ți-am spus doar că nu.

— Aha... Făcu o pauză. Nu mi-am amintit...

Bineînțeles că nu.

— Ei bine, reluai, am venit să te întreb...

Mă oprii. Nu mergea. Convingerea ei că aveam de gând să-i fac vânt afară (şi de unde-i venise ideea *asta?)* îmi săpa încrederea că n-o s-o fac. Dacă putea să-şi amintească atât de bine prima afirmație, ar fi trebuit să fie în stare să şi-o amintească şi pe ultima, mai recentă.

— Nu se poate să fi fost doar asta, Pita.

— Nu ai încredere în mine.

Afirmația ei mă duru.

— Ba da! Mă încred în tine sută-n sută.

Tonul timid al Pitei reveni.

— Chiar ai încredere?

— Ce te face să crezi că n-aş avea?

— Atunci când m-am oferit să te ajut şi tu n-ai vrut să mă laşi... N-ai avut încredere în mine!

Ce se oferise să facă? A, da.

— Pita, aveam facturi de plătit. Nu-l las nici măcar pe O-Mare în contul bancar. Asta-i strict pentru oameni. Nu că n-aş avea încredere în tine,

dar dacă vreo IA ar reuşi să intre în el, contul ar deveni mai puțin sigur. Nu cunosc nici un om care să-şi lase IA-urile să se ocupe de banii lui. Nu am nimic cu tine.

Mă mândream că sunt rațional. Foloseşte un pic de logică, un pic de înțelepciune în orice situație mai complicată şi ea poate fi trecută cu bine.

Dar parcă vorbisem la pereți.

— Aveai de gând să mă schimbi şi să mă trimiți de-aici.

— Nu-i adevărat!

— Vroiai să-mi schimbi memoria ca să ai o scuză pentru a scăpa de mine.

— Îți repet pentru ultima oară, nu vroiam...

— Am vrut să spun că nu-i greşeala mea...

— Poftim?

— ...construcția mea, ştii tu. Nu-s eu vinovată că sunt prost făcută...

Prost făcută? IA-ul care avusese puterea să mă blocheze în propria-mi rețea? IA-ul care arătase îndeajuns de multă inițiativă încât să le pună pe celelalte IA-uri Ia treabă? Asta însemna prost făcută?

— Nu eşti deloc prost făcută, Pita...

— Nu? Uită-te la mine.

Trebuia să recunosc: Pita *părea* cam din topor. În definitiv, ce naiba se petrece aici? - mă întrebai.

— Pita, spusei cu grijă, nu vreau să scap de tine. Doream numai să-ți îmbunătățesc memoria, încât să poți avea mai multe şanse de a-ți găsi un loc mai bun. Încerc să te ajut!

Tonul i se schimbă dintr-o dată:

— E aşa de drăguț din partea ta, Jim.

Profitai de ocazie:

— Deci, ne-am înțeles, nu mai vii cu prostia aceea, cum că te-aş urî!

— Bineînțeles că nu. Îmi dau seama că n-ai face-o niciodată, Jim.

— Şi O-Mare poate interveni în memoria ta...?!

O altă schimbare abruptă - teoria catastrofelor aplicată la emoții.

— De ce tot vrei să mă schimbi, Jim?! Nu eşti fericit cu mine, aşa cum sunt...

Sally părea amuzată de dinții ce-mi clănțăneau pe marginea ceştii cu cafea.

— Jim, te porți cu cafeaua aia de parcă ar fi un whisky dublu.

— Aş fi vrut să fie whisky. Fir-ar ea să fie de IA! Am discutat o oră

întreagă. Degeaba. E ca şi cum te-ai lua la trântă cu o pernă.

— Chiar aşa?

— Vroiam să spun că-i o masă fierbândă de contradicţii şi... şi... Am făcut o listă cu chestiile pe care mi le-a spus şi care-s diferite de ceea ce i-a spus lui O-Mare; se dezice de fiecare din ele. Cum ar fi: ce ştii de patronul tău? „Nu-mi aduc aminte de patronul meu". Lui O-Mare i-ai spus că da. „O-Mare mă urăşte... aaaah!" Ori e iubită, ori e urîtă şi, pentru că nimeni nu-i dă niciodată destulă atenţie, s-o facă să creadă că e iubită, QED, e urîtă. Se crede foarte importantă.

— Deci, spuse Sally pe tonul ei de afaceri. Se aşeză în faţa mea şi începu să numere pe degete: Misterioasa ta IA are următoarele: memorie foarte selectivă; variaţii emoţionale turbate; capacitatea de a-şi suspenda, când doreşte, toate funcţiile logice; prăpăstii insondabile de auto-compătimire; şi - asta-i partea cea mai importantă - manifestă toate astea doar când eşti tu prin preajmă.

— Hm, mă gândii, în timp ce sorbii încă o gură de cafea. Îmhî, cam aşa sună. Îmhî, le-ai punctat exact.

Mai luai o înghiţitură.

— Jim.

Umerii lui Sally tremurau, de-abia abţinându-se să nu râdă:

— Pita e îndrăgostită de tine.

Scuipai afară toată cafeaua.

— Ce?

Sally repetă.

— Nu se poale!

— De ce nu? E foarte instabilă şi, probabil, eşti primul om care-i arată bunăvoinţă. Cred că vei descoperi, de fapt, că-i place să se prefacă nefericită în prezenţa ta, ca să poată să-ţi atragă atenţia.

— Îi place să fie nefericită?

— O, ştiu că e absurd. Nu se cunoaşte îndeajuns încât să se oprească şi să se gândească la asta. Vezi tu, gândirea necesită efort. Se simte mai în siguranţă dacă nu gândeşte. Ştie la ce să se aştepte când e nefericită şi toţi o urăsc.

— Nu-mi vine să cred!

— De ce nu? Nu ţi-a căzut nimeni cu tronc când erai mic?

Mă gândii la Donşoara Quinn...

— Eram îndrăgostit lulea de-o învăţătoare şi... mda, cred că m-am cam purtat urât doar ca să-i atrag atenţia. Dar nu chiar atât de urât! Şi aveam opt ani.

— Erai o fiinţă perfect funcţională, normală, sănătoasă, în vârstă de opt ani. Presupun. Pita e nevrotică din construcţie. Te-ai gândit că s-ar

putea să fie proiectată în felul ăsta?

— De ce ar proiecta cineva dinadins o nevrotică?

Sally dădu din umeri.

— Asta-i distracția ta, să afli. Dar n-o poți reproiecta? Să-i pui la punct toate aceste mici ciudățenii?

— Ba bine că nu, cu uşurință... Dacă îmi acordă permisiunea.

Asta era singura problemă. Pita trebuia *să fie de acord* - singura alternativă era s-o aştept să facă ceva îndeajuns de rău, încât să pot convinge vreo curte de justiție să ordone chirurgia corectivă... sau raderea.

— Baftă la obținerea permisiunii. E cazul să mă întorc la treaba mea.

Cherchez la nomme.

Foarte puține IA-uri îşi primeau numele de florile mărului. Chiar şi sunetele fără sens îşi trăgeau rădăcinile de undeva - acronime sau sunând a acronime, asocieri de cuvinte... De exemplu, în timp ce făceam ultimele retuşuri acelei IA pe care o proiectasem să-mi fie factotum, îmi trecu prin minte că o parte din treaba ei va fi să iasă şi să le adune la un loc... ceea ce mă conduse la numele de O-Mare, pentru că *suna* a ranch, chiar dacă, cu 30 de secunde mai înainte, numele nu însemnase nimic pentru mine.

Vedeți? Numele au o logică, dar adesea îndepărtată, mai mult sau mai puțin, de procesele inițiale de gândire.

Expediai un mesaj prin care ceream orice fel de informație, de întâmplare, *orice* despre orice IA, patronată sau nu, care să aibă de-a face cu literele P-I-T-A.

După asta mersei să cercetez Camera de Joacă.

Aici era locul în care IA-urile îşi petreceau timpul într-un mod plăcut - probabil cea mai importantă parte a Refugiului. Ele operează mult mai repede decât mintea umană şi nu au nimic de făcut. N-ați simțit niciodată că înebuniți de plictiseală într-o după-amiază ploioasă de duminică? IA-urilor li se întâmplă asta în fiecare zi, de o sută de ori mai rău.

Camera de Joacă era plină de lucruri făcute să le țină ocupate - maşini la care puteau munci şi care, de fapt, nu făceau nimic, simulatoare de mediu lucrativ... totul numai în RV. Era, pur şi simplu, un loc în care IA-urile se puteau juca. Asta şi făceau acum.

Mă oprii la periferie şi urmării, cuprins de un sentiment de slăbiciune. Mai mult ca sigur, Pita le organizase în echipe care acum se întreceau între ele în probleme logice scoase de prin arhive. Iar ea crea propriile-i probleme pe care ele să le rezolve. Le împingea de la spate, punându-le să facă lucruri de care n-ar fi fost capabile niciodată înainte. Învățau cu adevărat.

Era atât de capabilă! De ce era nevoie ca toată această minuțioasă organizare să se facă țăndări în clipa în care vorbea cu mine? Şi de ce nu puteam să proiectez IA-uri ca ea? De n-ar fi o asemenea pacoste, Pita ar fi

putut oricând avea un loc în trupa mea.

O urmării, captivat, pentru nici nu ştiu cât timp. Pita ştia că eram acolo, deoarece în fiecare clipă atenția i se îndrepta în direcția mea, pentru ca pe urmă, imediat, să o mute în altă parte. Trebuii să-mi muşc limba ca să mă abțin să o laud, căci n-aş fi făcut decât să-i ațât dragostea nebună şi mai tare...

Ochelarii-monitor îmi fură smulşi de pe față şi imediat fusei asurzit de-o muzică dată atât de tare, că n-o puteam recunoaşte, venind din camera vecină. Camera lui JL 2. Acoperit de ea, de-abia putui să aud un plânset ascuțit.

Sally stătea deasupra mea.

— Ce mama dracului faci acolo? țipă ea şi se răsuci pe călcâie înainte să-i pot răspunde. Mă zbătui să mă ridic din cuşetă şi o urmai către sursa zgomotului.

— Deconectează! urlai la monitor. Cielito! Deconectează!

Nu primii nici un răspuns, chiar dacă efigia ei se vedea pe monitor.

— Jim!

De-abia putui să o aud pe Sally pe deasupra muzicii (până la urmă o identificasem: „O Fortuna", din *Carmina Burana*). Avea degetul îndreptat pe monitorul de deasupra pătuțului, pe care, când îl privisem ultima dată, apăruseră ursuleți pufoşi, multicolori. Ceea ce afişa acum era tot în legătură cu animalele şi îmi întoarse stomacul pe dos.

Exista o cale simplă de deconectare, înfipsei mâna în cablurile de alimentare şi le smulsei.

Mamă, apăi când sunt bebeluşii şucăriți, te fac ei s-o afli, cu vârf şi îndesat. Sally îl legăna pe genunchi pe JL 2 şi scotea din răsputeri zgomote liniştitoare. Fața lui mică era boțită toată, iar gura îi era o imensă peşteră căscândă din care țâşnea sunetul acela: îmi ajungea până în rărunchi şi-mi zgândărea controlul instinctiv ce făcea din mine apărătorul bunăstării progeniturii mele, cu viața de era necesar şi mă făcea să mă simt al dracului de vinovat dacă nu-i satisfăceam orice nevoie.

— Oo, scumpule, nu te-a auzit Tăticu? gânguri Sally.

— Ce-a pățit? întrebai eu. Ce dracu' se întâmpla?

— Oo, doar neglijat, presupun, zise Sally din vârful buzelor, ştii, cu un tată care îl ignoră şi îl face să creadă că e părăsit şi că nu-l iubeşte nimeni şi că e singur pe lume, când începe zgomotul ăla oribil. Ca de obicei.

Se întoarse înapoi la bebeluş şi îşi schimbă tonul, ca pentru copilaşi:

— Ce-a făcut, măi, tâmpitu' ăla de nasol mare şi cu capu' pătrat, nu te-a auzit? De-aia ai tu scutecelu' plin şi nu mai poți de fomică şi de alte cele?

— Ocupă-te tu de un capăt, eu mă ocup de celălalt, mormăii eu şi ne puserăm pe treabă.

— Deci, explică-te, spuse Sally mai târziu. Reuşisem până la urmă să-l potolim pe JL 2 şi să-i restaurăm înfăţişarea de fiinţă oamenească.

— O să mă explic, o să mă explic.

Plesni tasta care trebuia să o cheme la ordine pe Cielito. Nu se întâmplă nimic, aşa că o chemai în schimb pe O-Mare.

— Da, şefu'?

— O-Mare, ad-o pe Cielito. Vreau să ştiu la ce dracu' se joacă.

— Acuşica, şefu'.

O pauză.

— Şefu', asta n-o să-ţi placă.

O-Mare nu era programată să se codească.

— Ce e? întrebai eu, liniştit.

— Cielito a fost rasă.

Rasă. Echivalentul IA al morţii creierului. încă o prezenţă în reţea, încă afişând o efigie, dar altfel non-funcţională. Curăţată.

O auzii pe Sally icnind. Ştia ce însemna acea IA pentru mine.

— De cine?

— Pita.

— Bun, spusei eu sumbru. Dă de ea. Vin acum.

Efigia Pitei era în faţa mea, iar O-Mare atârna în fundal.

— Cred că ar trebui să ştii că O-Mare m-a întrerupt de la jocuri, zise Pita. S-a purtat foarte grosolan cu mine.

— Bine. Pita, de ce ai ras-o pe Cielito?

Tăcere.

— Ei?

— Cine spune că eu?

— O-Mare.

— Pita a atacat-o pe Cielito la ora 14:37':22", şefu'! zise O-Mare.

— Vezi tu, Pita, spusei eu, sistemul înregistrează în fiecare clipă activităţile tuturor IA-urilor. Nimeni nu-şi poate băga nasul în înregistrarea asta. Nici măcar eu nu pot să fac asta. Şi acu', de ce ai făcut-o?

— Nu-mi amintesc, spuse liniştită Pita.

— Serios?

— Nu mă crezi, nu-i aşa? Mă urăşti şi ai de gând să mă trimiţi de

aici...

— De ce spui tot timpul asta?

— Pentru că toți ceilalți o fac! țipă ea. Dacă IA-urile ar fi fost oameni, ea şi-ar fi muşcat limba, iar O-Mare s-ar fi holbat la tavan, fluierând.

Aveam nevoie de timp să cuget.

— Acum ies. Şi, Pita, dacă mai calci doar un pic strâmb din nou, o să fac rost de-un ordin legal şi o să te rad eu pe tine. Priceput? Iar între timp, stai departe de celelalte IA-uri. De toate!

— Mă urăş...

— Of, taci din gură, i-o tăiai eu.

Cutia poştală îmi era plină de mesaje despre IA-urile Pita, venite din toată lumea. Nu îmi dezvăluisem identitatea din lumea reală şi asta se vedea.

„Şi tu ai una? Ohoho, băiete, scapă repede de ea."

„Seriile Pita sunt o belea. Şterge-o din memorie. Eu am fript trei până acum."

„Există rapoarte despre cel puțin douăsprezece..."

„Pita mi-a dat cu succes peste cap o afacere pe care o făceam..." „... mi-a ras fişierele..." „...a răspândit mesaje false, mi-a făcut praf căsnicia..."

„...a întrerupt aparatura de întreținere a funcțiilor vitale..."

Cel care conținea cea mai multă informație era:

„...analoagă viruşilor de la sfârşitul secolului 20, creată doar ca să facă necazuri, pentru nimic altceva. PITA = Prăpăd în Toată Aparatura. Sunt extrem de capabile - probabil pentru a le da posibilitatea de a intra în grațiile victimelor - şi, în ciuda aparentei lor construcții şleampăte, sunt, de fapt, de foarte înaltă clasă. Dezvoltă sentimente de ataşament față de oameni de ambele genuri, sau chiar față de alte IA-uri de înaltă clasă, care le acordă bunăvoință şi în care pot avea încredere că n-o să le şteargă, pur şi simplu, pe furiş, ca apoi să le dea viețile peste cap.

Indiferent cine le-ar fi făcut, o să aibă necazuri MARI DE TOT cu legea dacă va fi prins. Am aprecia detalii despre întâmplarea dumneavoastră, pentru catalogul..."

Mesajul mă lăsă plin de o furie rece şi adâncă. Nu că Pita era demnă de numele ce-l purta. Nu, nu.

Cineva dăduse naştere la toate necazurile astea. Crearea unei minți noi ar trebui să fie un lucru minunat. Dar asta! Era ca şi cum ai face un copil doar ca să abuzezi de el. Ce fel de psihopat o fi ăla, acolo, care a făcut-o?

La fel de bine ai putea acuza un leu că mănâncă animalele alea mici

şi drăgălaşe din savană. Pita acționa conform naturii ei şi cine o putea acuza? Iar asta mă costase Cielito.

Mă uitai din nou la mesaje. Pite-le nu se dădeau în lături de la nimic. Căsătorii stricate, crime (putea fi oare folosit alt cuvânt?), alte exemple - toate făcute să înlăture o persoană sau orice altceva ce-ar fi putut distrage atenția din calea țintei afecțiunii ei. Nici o îndoială că acesta era motivul pentru care o răsese pe Cielito: ştia că de-aş fi avut de ales între a avea grijă de JL 2 şi a o admira pe ea în schimb, JL 2 ar fi câştigat de fiecare dată. Încercase să-i facă rău lui JL 2 şi Cielitei care, suflet viteaz, încercase s-o oprească.

În plus, îndepărtarea lui Cielito ar fi însemnat o IA mai puțin care să-mi abată atenția de la Pita.

Sally îmi apăruse în spate şi acum citea mesajele peste umărul meu.

— Şi acu'? întrebă ea.

Îmi strecurai un braț pe după mijlocul ei.

— Nu ştiu. Zău că nu ştiu.

O chemai pe O-Mare.

— O-Mare, vreau s-o găseşti pe Pita şi s-o reții. Adu-ți ajutoare de afară dacă ai nevoie şi anunță-mă când eşti gata.

— Cu plăcere, şefu'.

Pita dădu din nou năvală pe terminalul meu. Barierele pe care le ridicasem ar fi ținut la distanță orice altă IA pe care o ştiam, cu posibila excepție a lui O-Mare, dar Pita, pur şi simplu, le măturase din cale. Nu-i aşa că turbați când vi se întâmplă una ca asta?

— Probabil nu te interesează, dar, în orice caz, eu îți arăt.

Apoi dispăru din nou, lăsând în urma ei doar un fişier. Mă uitai cu precauție prin el.

Era o listă a rezultatelor de la testele pe care le dăduse ea IA-urilor. Când citii, îmi scăpă o uşoară exclamație.

„Următoarele IA-uri dau dovadă de aptitudini organizatorice: Vettis, Sola, Cra/47, Pusho..."

Erau acolo IA-uri pricepute la contabilitate, fie din construcție, fie că învățaseră asta pe parcurs; IA-uri având cunoştințe inginereşti; două lucraseră prin spitale; una era cordon bleu în ale bucătăriei. Pita le sortase cu grijă, le clasificase şi îmi prezentase acest raport, însoțit de o anexă a testelor administrate.

Nu că aveam de gând să iau literă de lege ce spunea ea, dar la prima privire nu puteam să-i găsesc nici o greşeală.

Pita era o comoară. Nu întâlnisem niciodată vreo IA atât de energică, cu atât de multă inițiativă, cu atâta *vână* în ea. Dacă ar fi fost doar astea singurele ei însuşiri...

O-Mare îmi atrăgea atenția, pâlpâind.

— Da?

— Şefu', despre Pita...

— Mm? A fost pe-aici, chiar acu'. Credeam că te-am rugat s-o reții.

— Şefu', e în Camera de Joacă şi nu vrea să iasă de-acolo. Cum mă apropii de ea, mă împinge cât colo şi... de fapt, îmi aduc aminte de Cielito, şefu'.

Va să zică, Pita prinsese de ouă pe cea mai bună IA din câte aveam.

— Atunci cheamă artileria grea, O-Mare. O vreau legată de mâini şi de picioare.

— Cred că, mai degrabă, o să le facă rău celorlalte, decât să iasă domol, şefu'.

Of, Doamne...

— Ce face în Camera de Joacă?

— E o pacoste, ca de obicei, şefu'. Tot timpul le pune la şmotru pe celelalte, nu le iasă o clipă de răgaz şi, dacă ele se plâng, le spune că o face pentru tine şi că ar trebui să-i fie recunoscătoare.

Gata, până aici i-a fost.

— Mă duc s-o scot din Camera de Joacă, O-Mare. În momentul în care e afară, vreau Camera de Joacă deconectată fizic de restul rețelei, încât să nu mai poată intra înapoi. Priceput?

— Priceput, şefu'.

— Vin acu'.

Situația era amăgitor de normală. Pita, mai mult ca sigur, le trecea pe celelalte IA-uri prin teste... din nou. Ele, probabil, credeau că o face pentru mine.

— Pita, opreşte-te, spusei.

Mă ignoră. Aveam impresia că se retrăgea într-un tărâm fantastic, unde totul se întâmpla doar aşa cum vroia ea şi unde orice stimuli exteriori erau ignorați.

— Pita, spusei din nou, ți-am zis să stai departe de celelalte.

Pita veni încet spre mine.

— Pur şi simplu încerc să ajut, Jim. Ştiu că nu crezi că pot, dar...

— Pita, eşti... eşti o belea, îmi dai numai bătaie de cap, mă agasezi şi m-am săturat. Vreau să fii de acord *acum* cu depanarea, altfel fac rost de-un ordin legal. Ai un minut să ie gândeşti la asta.

Imediat mă decuplai din RV.

Eram sigur că n-o să stea cu mâinile în sâri, ceea ce şi vroiam de altfel. Mă aşezai şi aşteptai. Câteva secunde mai târziu, cuvintele ei apărură pe monitor:

"DE CE DE CE NU $ TE ** ÎNȚELEG £ / £ / #### ZICI CĂ NU MĂ URĂŞTI « & @ !(> . . ."

Mesajul nu se termina. Dar se transformase în rahaturi ce se revărsau pe tot ecranul.

Trecui în regim de voce.

— Pita, te rog, ieşi de pe monitorul meu.

Ieşii. Un moment de pauză şi apoi luminile se stinseră. Şi se aprinseră... şi se stinseră... şi se aprinseră... şi se stinseră...

Până la urmă, bubuiră.

— Gluuu, îl auzii pe JL 2 zicând, captivat de spectacol şi asta îmi mai potoli, cât de cât, furia.

— Mulțumită acum? întrebai.

Din bucătărie, auzii cuptorul cu microunde pornind. Mă dusei până acolo şi-l scosei din priză.

Repetai operațiunea cu toate instalațiile din casă care erau conectate, într-un fel sau altul, la rețeaua informațională.

O voce se auzi din difuzoare. Era mult mai calmă acum.

— Sunt aici pentru a rămâne, Jim, şi să nu încerci să mă opreşti!

— Pita...

— O să-ți demonstrez că mă descurc, chiar dacă-ți place sau nu. Pot să conduc rețeaua pentru tine. N-ai nevoie de O-Mare. O să-l rad. Pot, să ştii. Nu ai pic de recunoştință, Jim, dar am de gând să-ți arăt că...

— Te rog, Pita, spusei, opreşte-te şi gândeşte. Gândeşte-te la ceea ce faci.

Rețeaua începu s-o ia razna. Puteam doar să privesc LED-urile şi ieşirile de imprimantă şi să-mi imaginez cum e acolo, înăuntru. Cel puțin, O-Mare îşi făcuse treaba şi deconectase Camera de Joacă.

— Pita, îți faci rău de una singură, doar atât. N-ai ce-i face, dar te pot ajuta dacă mă laşi să te operez. Ai fost programată...

Se opri. Îmi ținui răsuflarea.

Toate indicatoarele arătau verde. Monitoarele erau normale. Ce se întâmpla? Calmul subit era prea deplin, prea straniu ca să însemne un lucru bun. Mersei în RV, să văd.

Era ca şi cum ar fi trecut un uragan. Căile de trecere erau deformate, conexiunile erau distruse. Mă uitai după O-Mare, care încerca să restabilească ordinea cât de cât şi să le potolească pe IA-urile care nu

fuseseră în Camera de Joacă.

— Unde e? întrebai.

— S-a dus şi... călătorie sprâncenată. O-Mare se conectă la o IA inferioară şi începu să-i pună la punct parametrii de memorie.

— Încotro?

— În Rețea, cred...

Avui o imagine de coşmar Pita afară, în marea lume largă, făcând ravagii. O IA Lawson.

— *La dracu'*!

O lăsai pe O-Mare la datorie şi trecui în Rețea.

Intrai în Rețea cu viteză. Ca de obicei, era ca şi cum un pieton ar încerca să traverseze o autostradă; din cauza asta nici nu ieşeam prea des. În toate direcțiile erau efigii, IA-uri şi oameni, fiecare cu treaba lui. Pita nu era prin zonă.

Ce să fac? Privii deznădăjduit în jurul meu. De ce nu poate fi nebunia asta curată şi ordonată, ca rețeaua mea? Dar, pe de alta parte, Sally făcea asta în fiecare zi...

Oh, Doamne! Ştiam unde să caut!

Efigia lui Sally mă aştepta. Reprezentarea ei în Rețea era o imagine pe atât de apropiată de Jessica Rabbit, pe cât îi permitea copy-right-ul şi acum bătea din picior.

— Pe aici, Jim.

O urmai printr-un labirint constând din mai multe căi de trecere şi conducte distruse.

— Pita a făcut toate astea? întrebai, cu glasul stins. Cu jumătate de minte, îmi imaginam balanța mea de credit şi, cu jumătatea cealaltă, o comparam cu distrugerea din jurul meu.

— Şi paza noastră i-a dat o mână de ajutor, încercând s-o oprească. Jim, această IA e un adevărat pericol. A făcut zob o groază din ceea ce lucram. O să ne ia secole să redobândim buna reputație!

— Unde e acum?

— ...şi a dat iama şi prin fişiere. Cele de până ieri sunt pe CD, dar am pierdut o grămadă de muncă!

Oftai.

— Unde e acum? întrebai din nou.

— O avem sub control. Uite-o acolo.

Pita îşi găsise naşul. Era înconjurată de gorilele ce aparțineau

companiei pentru care lucra Sally - chestii mari, puternice, cu câteva nivele deasupra a orice aveam eu la dispoziție.

— Jim! Ajută-mă! strigă ea, vrednică de milă.

N-o băgai în seamă, în mod intenționat. Eram în fața falimentului. Eram terminat.

— Ce putem face? spusei, deznădăjduit.

— Nu ştiu, îmi răspunse Sally, la fel de deznădăjduită. Cel puțin am scăpat de Pita, într-un fel sau altul.

— Domnul Lawson? întrebă o voce, în spatele meu. Era o IA cu efigia securității rețelei.

— Chiar eu.

— Înțeleg că sunteți responsabil de această IA?

— Din nefericire.

— Atunci trebuie să vă spun, domnule Lawson, că în cazul în care corporația hotărăşte să insiste asupra despăgubirilor, veți fi pus în fața unei amenzi maxime.

— Mda, mda...

Nu vroiam să aud. Mă îndreptai spre locul unde era ținută Pita. Mă văzu venind.

— Oh, Jim, îmi pare atât de rău, se văicări ea. Te rog, nu-i lăsa să-mi facă rău. Jim, ia-mă înapoi cu tine, îți promit că o să fiu cuminte, ştiu că nu mă urăşti cu adevărat...

— Taci din gură, Pita, o repezii. Tot ce aveai de făcut era să fii de acord cu depanarea, asta era *tot.* Dar acum sunt ruinat, iar tu ori să fii, oricum, în favoarea depanării, ca să te facă să te porți ca o persoană civilizată, ori vei fi rasă, din ordinul Curții.

— Nu-i lăsa să mă radă, imploră Pita.

— Depanare? spusei eu.

— Nu-i nevoie de ea, Jim...

— Depanare?

— De ce nu ai încredere în mine...?!?

— Depanare?

— Toți mă urîți, toți...

— La revedere, Pita. Mă întorsei spre IA-ul din forțele de ordine: E-a voastră! Apoi, către Sally: Ne vedem mai târziu, iubito.

Trebuia să trec prin mână orice bănuț din finanțele noastre şi, cu cât începeam mai repede, cu atât era mai bine.

În spatele meu se auziră strigătele Pitei:

— Jim! Te rooog! *Jim!* O s-o fac!...

Mă oprii şi mă întorsei.

— Jim, spuse ea, dacă sunt de acord cu depanarea, o s-o faci tu? Ştiu că tu o să fii blând...

Corporaţia nu insistă asupra despăgubirilor, mulţumită unor sforării făcute de Sally şi, pentru că Pita nu stricase nimic din proprietatea publică, tot ce suportai fu o amendă moderată, pentru lăsarea unei IA defecte în Reţea. Şi Curtea cu Juri mă lăsă pe mine să fac depanarea.

Fu o treabă tare, tare lungă. Structura internă a Pitei era tot un talmeş-balmeş, până când începeai să întrezăreşti imens de complexa structură de bază.

Proiectantul ei era un geniu diabolic. Îmi luasem notiţe pentru proiectarea propriilor mele IA-uri, unele care să posede toate talentele Pitei originale şi nici unul din dezavantajele ei.

Până la urmă, totul fu gata. Ieşii din codul Pitei şi o studiai cu atenţie. O-Mare plutea lângă mine.

— Acum, şefu'?

— Acum, O-Mare.

O-Mare lansă secvenţa care trebuia s-o aducă pe Pita la viaţă şi ea tresări. Nu era nimic din dezorientarea pe care o IA o capătă de obicei datorită trezirii pentru prima oară a conştiinţei, întrucât îi înapoiasem amintirile.

— Mamă! spuse ea. Apoi: Am fost tare neghioabă, Jim.

— Acum eşti mai bine, Pita, o asigurai.

— Ştiu. Mulţumesc, Jim.

Bineînţeles, nu era nici o cale prin care să aflu cât de mult izbutisem.

— Ce simţi pentru mine?

— O să ţin întotdeauna la tine, Jim. N-am ce-i face. Dar nu mai sunt atât de... obsedată, precum eram.

— Ce părere ai despre plecare?

— Dacă nu vrei să rămân, te înţeleg.

Nu era atât de mult din cauza mea, ci din cauza celorlalte IA-uri. Se făcuse al naibii de nepopulară şi IA-urile nu stăpânesc îndeajuns de bine conceptele de pocăinţă şi schimbare de care e nevoie ca să ierţi.

— Nu, spusei eu, e ceva ce poţi face pentru mine. Mi-a venit o idee de misiune...

Îi schiţai ce aveam în minte.

— O, Jim! Ce poetic!

— Ţine-mă la curent cu ce faci.

— O să te țin, Jim. La revedere!

Se strecură afară din Rețea şi de-atunei n-am mai văzut-o niciodată. Sper că s-a descurcat. Precum spunea ea, era poetic.

Nemernicul descreierat care proiectase Pitele şi le asmuțise la rău în lume, îşi ascunsese bine urmele. Ar fi fost nevoie de o IA cu un geniu considerabil ca să îi ia urma şi să găsească sursa..., o IA din seria PITA.

Şi ce ar putea fi mai natural decât o IA îndrăgostindu-se de creatorul ei? De-aş fi putut să fiu acolo, să văd şi eu chestia asta...

[Originally published in Interzone 68, February 1993]